

Bydgoszcz, 23 października 2024 r.

Uwagi do raportu częściowego ze spotkań dialogowych o lasach o wzmocnionej funkcji społecznej w okolicach Bydgoszczy

Uwagi ogólne

1. W raporcie, który ma powstać na koniec prac zespołu nie powinniśmy mówić o lasach o "wzmocnionej" funkcji społecznej, ale o lasach o "dominującej" lub "wiodącej" funkcji społecznej.
2. Postulujemy rozszerzenie pilotażu o tereny Nadleśnictwa Różanna i Nadleśnictwo Dąbrowa oraz wyznaczenie tam lasów społecznych. Tereny tych nadleśnictw są intensywnie używane rekreacyjnie przez mieszkańców aglomeracji bydgoskiej. Ponadto na terenie Nadleśnictwa Różanna znajdują się miejsca obozowisk harcerskich pełniących ważną rolę społeczną.
3. Do lasów społecznych nie powinny być włączane istniejące rezerваты przyrody. Po pierwsze są to obszary o innej dominującej funkcji - ochrony przyrody, więc nie są przedmiotem obecnych rozważań. Po drugie - są już wyłączone z użytkowania na podstawie odrębnych przepisów o ochronie przyrody, więc pokazywanie ich jako wyłączanych w obecnym procesie wprowadza w błąd mieszkańców i opinię publiczną.
4. Prosimy o sprostowanie w podsumowaniu dotyczącym spotkania Nadleśnictwa Żołędowo (Ad. II 1. 3)
Jest: "Propozycja Michała Przybysza (Stowarzyszenie Monitoring Obywatelski Drzew MODRZEW): dawny nasyp po kolejce zasypać i przekształcić jako teren lasu społecznego z zachowaniem zasad modyfikacji gospodarowania lasem."
Powinno być: "wykorzystując nasyp po dawnej kolejce wąskotorowej Maksymilianowo-Smukała utworzyć ścieżkę rowerową z tablicami o treści historyczno-przyrodniczej. Wydzielenia wzdłuż ścieżki objąć strefą lasu społecznego z zachowaniem zasad modyfikacji gospodarowania lasem."

Uwagi szczegółowe

Nadleśnictwo Solec Kujawski

5. Postulujemy dla obszaru położonego przy Źródłiskach zmianę z modyfikacji na wyłączenie gospodarki leśnej w oddziałach 205 i 206. Lasy te spełniają kryteria S6. Mieszkańcy i różne organizacje wielokrotnie zwracali uwagę na unikatowy charakter Źródłisk i otaczających je lasów, problematyczny przebieg projektowanej drogi S10. Podkreślano wielokrotnie ich znaczenie dla lokalnej społeczności. Z uwagi na

wytyczne ONoL wnosimy o takie rozwiązanie ze względu na ukształtowanie terenu, drzewa porastające zbocza przy wysiękach, strugach i wodach.

6. Postulujemy o modyfikację gospodarki leśnej w okolicach Szwedzkiej Góry. Na tym terenie znajdują się uczęszczane trasy MTB. Wnosimy o modyfikację gospodarki leśnej wzdłuż trasy Metropolii MTB
7. Postulejmy o modyfikację gospodarki leśnej w oddziałach sąsiadujących z Łakami Studziennickimi

Nadleśnictwo Żółędowo

8. Postulujemy o dodanie do kategorii lasów społecznych następujących wydzieli i terenów zgłoszonych naszemu stowarzyszeniu przez mieszkańców:
  - a. 456a, 456o, 435g, 422b, 421a, 400h 400f, 126i, 126j, 126m, 127a , 86c, 86d, 102c,102d, 102f ,118c, 119a, 129f, 130g, 130i , 111g, 125d, 1ca-c. Zgodnie z wytycznymi ONoL, powyższe wydzielenia wskazano jako lasy pełniące funkcje wodochronne i retencyjne. Część z tych terenów położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie Brdy, na stokach i zboczach. Lasy te, charakteryzujące się wysoką bioróżnorodnością, w tym obecnością starodrzewów, pełnią kluczową rolę w ochronie gatunków roślin i zwierząt. Wyłączenie ich z gospodarki leśnej zapewni ochronę przed degradacją siedlisk, wspiera zachowanie naturalnych procesów ekologicznych.
  - b. lasy położone od ulicy Atolowej i Kolbego w Bydgoszczy do drogi szybkiego ruchu S5. Lasy te spełniają kryteria związane z ochroną lokalnej społeczności przed hałasem. Jak wskazują mieszkańcy: bez tej otuliny leśnej życie w tej części miasta byłoby nie do zniesienia. Hałas i smród generowany przez samochody uniemożliwiłby normalną egzystencję. Dowodem na to jest wycinka dokonana przez Nadleśnictwo, która przyczyniła się do zwiększenia poziomu hałasu od drogi s5 i węzła Grunwaldzka.
9. Wnosimy o zmianę gospodarki leśnej wzdłuż trasy rowerowej stanowiące połączenie Smukały z Bożenkowem oraz od lasu Gdańskiego do Maksymilianowa za torami. Z punktu widzenia rowerzystów ważne jest także otoczenie ulicy Jasienieckiej (Eskulap - Jaruzyn). Wskazujemy, że w Lesie Gdańskim są drogi które łączą Myślęcinek z Fordonem, Wodociągi z Fordonem, wiadukt Jana Nowaka Jeziorańskiego z Fordonem. Wnosimy o modyfikację gospodarki leśnej wzdłuż wyznaczonych tras rowerowych. W okolicy Smukały Tomasz Olechnowicz wyznaczył trasę rowerową po trasie kolei wąskotorowej. To też ważna trasa dla rowerzystów. Wskazujemy też na konieczną modyfikację tras rowerowych wzdłuż tras łączących Smukałę i Piaski z Podkową/Niemczem (czyli z kładką w rynkowie albo przejazdem w Niemczu) oraz Opławiec z Osową Górą.
10. W imieniu mieszkańców osiedla Opławiec postulujemy powiększenie zasięgu lasu społecznego w ich okolicy o oddziały nadleśnictwa Żółędowo o numerach: 348 (w części na południe od drogi nr 238), 358, 381, 396, 397, 417 i 418 (uzasadnienie poniżej). W ten sposób granica lasu społecznego oparłaby się o drogę nr 244 (Bydgoszcz – Koronowo) i biegnącą wzdłuż niej popularną ścieżkę rowerową. Las społeczny położony przy tej dzielnicy pokrywałby się wtedy z Obszarem Krajobrazu Chronionego Zalewu Koronowskiego. Zmiana sposobu gospodarki leśnej na terenie

wymienionych oddziałów ma podstawowe znaczenie dla mieszkańców naszej dzielnicy, tysiocy użytkowników działek ROD z Janowa i Oplawca, setek pacjentów Kujawsko-Pomorskiego Centrum Pulmonologii oraz licznych Bydgoszczan, dla których są to ważne tereny rekreacyjne. Propozycja granicy lasu społecznego w okolicy Oplawca i Janowa wypracowana na spotkaniu 2 października nie zapewnia ochrony podstawowych potrzeb naszej społeczności, dlatego wnosimy o jej rozszerzenie. Dodatkowo wnosimy o zwiększenie ochrony polodowcowej skarpy na zaproponowanym obszarze powołania lasu społecznego (uzasadnienie w pkt 4 i 5). Biegnie ona wzdłuż linii zabudowy dzielnicy Oplawiec oraz nad brzegiem rzeki Brdy do campingu PTTK w Janowie (oddziały nr 395, 378, 376, 373, 370, 371, 372). Teren wskazany do powiększenia obszaru lasu społecznego ma kluczowe znaczenie ze względu na **walory rekreacyjne i turystyczne** (kryterium S2 wyznaczania lasów społecznych). Przez oddziały 417, 418, 397, 381, 358 i 348 biegnie popularna (także zimą) ścieżka rowerowa łącząca Bydgoszcz z miejscami masowej rekreacji: Koronowem, Bożenkowem, Samociążkiem i chętnie odwiedzanymi terenami nad Brdą oraz Zalewem Koronowskim. Przy ścieżce znajduje się popularna wiata turystyczna i restauracja „Ugotowani”. Trasa jest też używana dla dojazdów do działek ROD i Centrum Pulmonologii. Stąd włączenie wymienionych wyżej oddziałów do strefy lasu społecznego wokół Bydgoszczy jest uzasadnione walorami rekreacyjnymi i turystycznymi. Dodatkowo postulujemy zaprzestanie gospodarki leśnej w pasie 25 metrów po obu stronach ścieżki rowerowej z wyjątkiem cięć sanitarnych i służących zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowników drogi. Ścieżki w lesie między szosami nr 244 (zjazd do obwodnicy), 238 (droga do Bożenkowa) a Oplawcem są popularnymi trasami spacerów i rekreacji wykorzystywanymi każdego dnia przez mieszkańców dzielnicy, działkowiczów, pacjentów i licznych Bydgoszczan. Prowadzą do plaż nad Brdą (m.in. przy popularnym campingu PTTK Janowo, przy skarpach rzecznych i nad rozlewiskiem rzeczny powyżej zapory wodnej), do restauracji „Ugotowani” czy poza miasto. Biegnie tędy kilka szlaków turystycznych. Znaczenie ich wypełnia **kryterium S3** powołania lasu społecznego na tym terenie. Włączenie do strefy lasów społecznych oddziału 396, a także 397 i 381 ma podstawowe znaczenie dla pacjentów Kujawsko-Pomorskiego Centrum Pulmonologii **ze względów zdrowotnych** (kryterium S5). Kompleks szpitalny został tu zbudowany właśnie z uwagi na walory lecznicze, które daje bezpośrednie otoczenie lasu. Dlatego w sąsiedztwie dawnego sanatorium, a dziś szpitala powinna być zakazana metoda zrębowa gospodarki leśnej, a Lasy Państwowe powinny uwzględniać uzdrowiskowe i rekreacyjne znaczenie tego kompleksu. Dotyczy to przede wszystkim oddziału nr 396, który bezpośrednio przylega do terenu szpitala, jak i położonych w najbliższej okolicy oddziałów 397 i 381. Oprócz walorów zdrowotnych i rekreacyjnych las ten chroni pacjentów przed stałym hałasem od bardzo ruchliwej drogi z Bydgoszczy (nr 244) w kierunku obwodnicy drogi ekspresowej S5 i Koronowa.

11. Ochrona przed hałasem drogowym jest także podstawową potrzebą użytkowników działek ROD w Janowie. Znajdują się one w bardzo bliskim sąsiedztwie ruchliwej trasy nr 244. To podstawowa droga łącząca centrum miasta z obwodnicą drogi ekspresowej S5, przez co liczbę przejeżdżających tędy każdego dnia pojazdów

należy liczyć w tysiącach. Stąd konieczne staje się ograniczenie wycinek lasów w oddziałach nr 348 (przynajmniej w części na południe od trasy 238), 358, 381, które stanowią naturalną barierę przed uciążliwościami wynikającymi z tego sąsiedztwa. Włączenie tego obszaru do strefy lasów społecznych i wprowadzenie ograniczeń w gospodarce leśnej na tym obszarze jest zgodne z **kryterium S4** rekomendacji i wytycznych ogólnopolskiej narady o lasach, w którym mowa o ochronie terenów o zwartej zabudowie. Przypomnieć należy także, że dla tysięcy użytkowników działek ROD w Janowie las w wymienionych wyżej oddziałach jest ich podstawowym terenem rekreacji.

12. Wnosimy także o szczególne traktowanie skarpy biegnącej wzdłuż linii zabudowy naszej dzielnicy w oddziałach 373, 376, 378 i 395 – w obszarze przewidzianym do powołania lasu społecznego. Skarpa to pozostałość po ogromnej rzece z epoki lodowcowej, a obecna dzielnica jest rozłożona na jej dawnym dnie. Porośnięte lasem zbocze ma ogromne znaczenie krajobrazowe i nie należy w nie ingerować prócz cięć sanitarnych. Bujna roślinność ma także podstawowe znaczenie dla zapobiegania erozji ziemi w tym miejscu. Niestety Lasy Państwowe na dłuższym odcinku przeprowadziły w ostatnich latach całkowity zręb lasu i ziemia na skarpie została całkowicie pozbawiona ochrony.

Uwzględniając **kryterium S6** warunków powołania lasów społecznych wnosimy o całkowite zaprzestanie wycinek drzew na całym odcinku skarpy wzdłuż naszej dzielnicy z wyjątkiem niezbędnych cięć sanitarnych motywowanych względami bezpieczeństwa. Poza tym postulujemy szybkie zajęcie się оголоconym fragmentem skarpy, a oprócz drzew należy nasadzić tam krzewy, które szybko zabezpieczą ziemię przed spływaniem razem z deszczami. Sugerujemy, że warto byłoby wprowadzić tam roślinność szczególnie sprzyjającą ptakom np. głogu, tarniny, jarzębiny, leszczyny, dębów, itd. oraz zawieszenie w okolicy budek lęgowych. Ptaki pomogą w utrzymaniu lasów w zdrowiu.

13. Dodatkowo wnosimy o rozciągnięcie całkowitego zaprzestania gospodarki leśnej na całą skarpe od strony rzeki – od campingu PTTK w Janowie do końcówki ulicy Opławiec w oddziałach 370, 371 i 372. Stroma skarpa jest niedostępna dla ludzi, więc stare drzewa nie stanowią tam dla nas zagrożenia. Równocześnie rzeka na tym odcinku jest siedliskiem dla licznych ptactwa wodnego – zwłaszcza zimą. Przebywają tu licznie czaple białe i siwe, łąbędzie nieme (a załatują także krzykliwe), kormorany, liczne gatunki kaczek i przelotne gęsi. Przewrócone drzewa tworzą tam środowisko sprzyjające ptakom i poprawiają ich bezpieczeństwo. Należy zachować naturalny stan tego fragmentu lasu.

Wyjątkiem na tym terenie jest mały fragment z plażą przy skarpie w oddziale 371, która jest popularnym miejscem rekreacji dla mieszkańców Bydgoszczy. W tym obszarze należy prowadzić cięcia sanitarne. Dodamy, że warto to miejsce wykorzystać do działań edukacyjnych np. ustawienia tablic informacyjnych, które zwrócą uwagę plażowiczów na zagrożenia ochrony przyrody i utrzymania porządku.

14. wnosimy o wprowadzenie lasów społecznych w sąsiedztwie wsi Wilcze, Niwy i Jaruzyn. Są to tereny stanowiące miejsce rekreacji mieszkańców okolicy, są intensywnie uczęszczane. Mapka (załącznik nr 1) pokazuje poglądowo, gdzie najczęściej uczęszczają spacerowicze

Nadleśnictwo Bydgoszcz

15. Postulujemy o dodanie do lasów społecznych następujących wydzieleni:
  - a. 257n, 258g, 259m, 319i, 319j - zmiana gospodarki leśnej z ograniczenia na wyłączenie ze względu na pełnione przez ten obszar usługi ekosystemowe,
  - b. las między Miedzyniem, Prądami, Błoniem i Białymi Błotami - wnosimy o zmianę gospodarki leśnej poprzez ustalenie na tym terenie modyfikacji
  - c. Obszar lasów pomiędzy Lisi Ogon - Łochowo - Łochowice - Głębocek - Zamość- Murowaniec - Drzewce - to lasy spełniające kryteria S1. Są to lasy kluczowe dla tożsamości lokalnych społeczności w tym: miejsce nauczania młodzieży - ścieżka dydaktyczną, nieduchowa walking, grzybiarstwo, jagody, spacer, bieganie, jazda na rowerze, spacer rekreacyjny, obcowanie z przyrodą w lesie i przy nim, rybołówstwo. Ważne są także historyczne aspekty mostu zburzonego przed II wojną światową na Kanale Noteckim. Odbývają się tutaj liczne wydarzenia - np. Polana Moderloch otoczona lasami gdzie odbywają się harcerskie pikniki oraz pikniki radiotelegraficzne, spływy kajakowe po Kanale Noteckim w pięknych okolicznościach przyrodniczych. Lasy te ważne są także z uwagi na wyciszenie hałasów miejskich. Wnosimy o zmodyfikowanie gospodarki leśnej na tym terenie.
16. Postulujemy zmianę gospodarki leśnej poprzez jej modyfikację przy trasie rowerowej biegnącej na całej długości ul. Dąbrowa do DK10 i dalej do Piecek oraz przy trasie rowerowej z lotniska do Stryzka.

Nadleśnictwo Toruń

17. Postulujemy o dodanie do lasów społecznych następujących wydzieleni: 142d, 141i, 141b - wnosimy o ograniczenie gospodarki leśnej na tym terenie ze względu na funkcje krajobrazowe oraz funkcje ekosystemowe
18. Wnosimy o modyfikację gospodarki leśnej na terenach położonych przy trasie rowerowej zapewniającej przejazd Małą Kępą Ostrołęcką w okolicy promu, przejazd lasem z Ostromecka/Wałdowa w kierunku Skłodzowa (trasa na Toruń).

Stowarzyszenie MODrzew - Monitoring Obywatelski Drzew
ul. Gdańska 5 skrytka 9, 85-005 Bydgoszcz
NIP 9671433498 REGON 385515728
www.modrzew.org.pl
tel.661 226 240 e-mail:zielonomi@modrzew.org.pl

**MONITORING
OBYWATELSKI
DRZEW**

Załącznik nr 1 - mapka - miejsce spacerów mieszkańców wsi Wilcze, Niwy i Jaruzyn

